

Eduskunnan sivistysvaliokuntaSiV@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Viite: HE 224/2021 vp

Sivistystyönantajien lausunto eduskunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia siten, että nykyisen ilmoitusmenettelyn sijaan laissa säädettäisiin yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuudesta. Toiminnan aloittaminen tai olennaisen muutoksen toteuttaminen edellyttäisi lupaviranomaisen hyväksyntää.

Hallituksen yhtenä perusteluna on, että yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraisuus varmistaisi sen, että toiminnan edellytykset varmasti täyttyvät ennen kuin lapset aloittavat varhaiskasvatuksen yksityisessä päiväkodissa. Hallitus katsoo, että luvanvaraisuudesta säätämättä jättäminen johtaisi siihen, että toiminta voitaisiin jatkossakin aloittaa ennen kuin on varmistettu, että varhaiskasvatuslaissa määritellyt edellytykset toiminnan aloittamiselle ovat olemassa. Tällä muutoksella katsotaan, että varhaiskasvatuksen laatua voidaan varmistaa.

Sivista pitää ehdotettua muutosta tarpeettomana. Sivista tukee aluehallintovirastojen näkemystä viime lausuntokierrokselta (VN/1093/2021), joiden mukaan esityksen mukaista lakimuutosta ei tulisi tehdä. Aluehallintovirastojen mukaan yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettely on jo tällä hetkellä lupamenettelyn kaltaista, eikä yksityinen palveluntuottaja voi aloittaa toimintaa elleivät toiminnan edellytykset täyty.

Sivista yhtyy näihin näkemyksiin ja huomauttaa, että julkista ja yksityistä varhaiskasvatusta koskevat jo nyt samat laadulliset kriteerit. Kunnan on palveluita hankkiessaan varmistuttava siitä, että ostettavien palveluiden laatu vastaa kunnan itsensä tuottamien palveluiden laatua.

Varhaiskasvatuksen lainsäädäntö koskee kaikkia tuottajia yhdenvertaisesti ja alan ammattilaiset saavat saman koulutuksen riippumatta työnantajasta. Näin ollen yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden toiminnan laatua tarkastellaan samoilla kriteereillä kuin julkisten toimijoiden kohdalla.

Sivista katsoo, että **nykyinen ilmoitusjärjestelmä on kaikkien osapuolten kannalta toimiva** ja sen kautta on voitu varmistaa varhaiskasvatuksen laatu sekä ennen kaikkea saatavuus. Yhteistyö kuntien, aluehallintoviranomaisten sekä palveluntuottajien kesken on toimivaa. Sivista korostaa myös sitä, että kaikkia palveluntuottajia, niin yksityisiä kuin julkisia on kohdeltava yhdenvertaisesti.

Uusi järjestelmä lisää varhaiskasvatuksen kustannuksia. Kustannusvaikutuksia aiheutuu mm. lupaviranomaisille uudesta tehtävästä sekä kunnille taas lupaviranomaisten pyynnöstä suoritettavista tarkastuksista sekä lupamenettelyyn liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Sivista katsoo, että tilanteita, joissa viranomainen olisi joutunut puuttumaan käynnistettyyn päiväkotitoimintaan, ei ole käytännössä lainkaan. Yksittäistapauksen perusteella ei ole perusteltua säätää laajaa muutosta, jonka hyödyt jäävät epäselväksi. Esityksen tavoitteisiin päästään Sivistan

näkemyksen mukaan paremmin kehittämällä osapuolten välistä vuoropuhelua kankean ja byrokraattisen lupaprosessin luomisen sijaan.

Sivistan mukaan **yksinkertaisinta olisi muuttaa varhaiskasvatustilaa lisäämällä lause, jonka mukaan yksityinen päiväkotitoiminta voi alkaa vasta, kun palveluntuottaja ja toimipaikka on rekisteröity aluehallintovirastoissa.** Tällä muutoksella saavutettaisiin kaikki ehdotuksessa esitetyt tavoitteet ilman lisäkustannuksia.

Sivista korostaa, että mikäli hallituksen esitys etenee, on siirtymäajan oltava riittävä. Esitysluonnoksen mukaan luvanvaraisuus tulisi voimaan 1.1.2023 ja nykyisiä palveluntuottajia koskeva siirtymäaika päättyisi 31.12.2025. **Ehdotamme harkittavaksi eduskunnalle siirtymäajan pidentämistä** niin, että se päättyisi 2030, jolloin varhaiskasvatuksen henkilöstön pätevyyteen liittyvät muutokset astuvat voimaan. Lisäksi korostamme sitä, että siirtymäajan osalta palveluntuottajia on informoitava aktiivisesti ministeriön ja lupaviranomaisen toimesta lupaprosessiin liittyvistä toimenpiteistä.

Sivistystyönantajat ry

Johtaja
Laura Rissanen
041 540 4505

Elinkeinopoliittinen asiantuntija
Jussi-Pekka Rode
040 168 6836

Sivistystyönantajat

- sivistys-, koulutus- ja tutkimusalan työnantajajärjestö
- jäsenenä yli 340 oppilaitosta kaikilta koulutusasteilta
- yliopistot, ammattikorkeakouluja, ammatillisia oppilaitoksia, lukioita, peruskouluja, kansanopistoja, urheiluopistoja, kansalaisopistoja, opintokeskuksia, kesäyliopistoja, taiteen perusopetuksen oppilaitoksia kuten esim. musiikkiopistoja, koulutusvientiyrityksiä
- jäsenet ovat säätiöitä, yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai julkisoikeudellisia laitoksia
- jäsenten palveluksessa noin 60.000 opetuksen, tutkimuksen ja hallinnon ammattilaista

Yksityinen toimija opetuksen järjestäjänä

- rekisteröity yhteisö (yhdistys, osakeyhtiö, säätiö)
- valtioneuvoston tai opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä järjestämislupa
- hoitavat laissa määriteltyä julkista koulutustehtävää
- julkinen rahoitus
- tarjoavat maksutonta koulutusta samalla tavalla kuin kunnat, kuntayhtymät tai valtio
- perivät muussa opetuksessa (mm. musiikkiopistot, kansanopistot) opiskelijamaksuja samoilla periaatteilla kuin kunnallisetkin oppilaitokset
- toimintaa ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi
- toimintaa ohjaavat sama opetuslainsäädäntö ja opetussuunnitelmien perusteet kuin muitakin koulutuksen järjestäjiä